

Seray Şahiner

GELİN BAŞI

Türk
Edebiyatı
—
Öykü

HULKİ AKTUNÇ'UN ÖNSÖZÜYLE

Seray Şahiner, 1984 yılında Bursa’da doğdu, İstanbul’da büyüdü. 2007’de İstanbul Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Gazetecilik Bölümü’nden mezun oldu. 2011’de Marmara Üniversitesi, Sinema Anabilim Dalı’nda yüksek lisansını tamamladı. Dönemsel olarak garsonluk, konfeksiyonda el işçiliği ve makinecilik yaptı. *Hayvan* dergisi ve *BirGün* gazetesinde muhabir olarak çalıştı. *Ot* dergisi ve *BirGün* gazetesinde yazdı. 2007’de *Gelin Başı*, 2011’de *Hanımın Dikkatine* adlı öykü kitapları, 2014’te *Antabus* adlı romanı, 2015’te *Reklamı Atla* adlı deneme kitabı, 2017’de *Kul romanı*, 2019’da *Hepye* adlı öykü kitabı, 2021’de *Ülker Abla*, 2025 yılında *Vatan Millet Samatya* romanı yayımlandı. *Hanımın Dikkatine* adlı öykü kitabı ile 2012 Yunus Nadi Öykü Ödülü’nü, *Kul* romanı ile 2018 Orhan Kemal Roman Armağanı’nı, *Ülker Abla* romanı ile 2022 Duygu Asena Roman Ödülü’nü ve Dünya Kitap Yılın Telif Kitabı Ödülü’nü aldı. *Gelin Başı* kitabında yer alan öyküler Şehir Tiyatroları ve Tiyatro Boyalı Kuş tarafından sahnelendi. *Kul*, Toy Sahnesi’nce sahnelendi. Aynı adla Tatbikat Sahnesi’nce sahnelenen *Antabus* ile 2016 Afife Tiyatro Ödülleri’nde Cevat Fehmi Başkut Özel Ödülü’nü aldı. *Hepye*, aynı adla Devlet Tiyatroları’nca sahnelenmektedir. Kitapları; İtalyanca, Fransızca, Arapça, Farsça, Makedonca, Sırpça, Malayalamca, Bulgarca, Hırvatça ve Yunancada yayımlandı.

DOĞAN KİTAP TARAFINDAN YAYIMLANAN DİĞER KİTAPLARI

Vatan Millet Samatya
Heppyek
Antabus
Kul
Reklamı Atla
Hanımların Dikkatine

GELİN BAŞI

Yazan: Seray Şahiner

Yayına hazırlayan: Hülya Balcı

Yayın hakları: © 2026 Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

1. Baskı / Can Yayınları, 2007

Doğan Kitap'ta 1. Baskı / Ocak 2026 / ISBN 978-625-5683-72-4

Sertifika no: 44919

Kapak tasarımı: Füsun Turcan Elmasoğlu

Sayfa uygulama: Taylan Polat

Baskı: Yıkılmazlar Basın Yayın Prom. ve Kağıt San. Tic. Ltd. Şti.

15 Temmuz Mah. Gülbahar Cad. No: 62/B Güneşli - Bağcılar - İSTANBUL

Tel: (212) 515 49 47

Sertifika no: 45464

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Gelin Başı

Seray Şahiner

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

İÇİNDEKİLER

“Bir SERAY ŞAHİNER öyküsü”	11
Sorumlu ile Sorunlu	15
Buzdolabı Süsü	23
“Tel”siz Duvaksız.....	27
Yalnız Ama Gururlu	31
İadesiz Taahhütsüz	35
Gelin Başı.....	39
Yedi Ağlı Don	51
Tanga Don Hissi	67
Harmandalı	81
İlk Öpüşte Aşk	85

“BİR SERAY ŞAHİNER ÖYKÜSÜ”

Genç, çok genç bir öykücü Seray Şahiner.

Sait Faik yaş kemale ermişken bile kendisine “genç hikâyeci” diyenlere öfkelenirmiş. Bunda bir “sen daha toysun” tavrı gördüğünü için.

Seray Şahiner, daha ilk kitabında öz’el ve biçemsel bir kişilik getiriyor. Bence, genç öykücü değil öykücü olarak sıcıyor; ilk kitabıyla kim böyle sıcıramıştı? Leyla Erbil. “İsyen grameri” demiştim onun getirdiğine.

Seray için de doğru bu, yazarın adını kapatın, okuyun, “bu Seray Şahiner öyküsü” dersiniz.

Öykülerin odağı, terminali “Gelin Başı”. Ama daha ilk öyküde (Sorumlu ile Sorunlu) nebüyük/ neküşük/ neaydınlık/ nekaralık bir dünyaya giriyoruz.

Seray Şahiner, kişilerinin ruhundan süzölerek okurun ruhuna giriyor... Acımasız ama hüznölü olmayı başarıyor... Acı gölün acı öyküsü bu... Bu öyküyü bir erkek yazamazdı.

İkinci başarı, yazaranlatı ile benanlatı’yı ustaca evlendirmesinde: Yazar dimdik konuşuyor (Seray Şahiner midir o?), kişiler italik, eğik dünyalarda.

ÇAĞINA TANIK OLMAK

1968 olmalı. Yeni Dergi’ye 7 öykü yolluyorum, Memet Fuat yanıtlıyor: Çağına Tanık Olmak... Ama beni demlendirmek için bekletiyor. Cemal Süreya’nın gözü kara: “Biçare Herif ya da Suların Kürediği Talan”ı hemen yayınlıyor *Papirüs*’te (1969)... Memet

Fuat, bana güceniyor. 40 yıl olmuş, *Yeni Dergi'*nin akademik, beyaz kapaklarında şimdi de arıyorum adımı; derin bir hüznün.

YEDİ AĞLI DON

İşte tanık duracak, kalacak öykü: Ülkemiz en karanlık dönemini yaşarken, hepimize dayatılan karanlık: Çarşamba Cumhuriyeti.

Tanık, tanık olarak yargıç işlevine sığıyor.

Üstelik bu delidolu öykü, klasik yordamda.

TANGA DON HİSSİ

Gecekondu sosyolojisi! Aynı karanlıkla eklemlendiriliyor.

Esme “telsiz duvaksız” gelin olur.

Zaten Esmâ ile Esme, İstiklal Caddesi ile Bahçelievler-Soğanlı arasında yarılmıştır. 2000'lerin “Fatih-Harbiye”sinde yaşamaktadır.

Bu öykünün olağanüstü bir yönü, Alevilik sorununu “alev gibi” yansıtması. Final de çarpıcı.

İLK ÖPÜŞTE AŞK

Yeşilçam sosyolojisi!

Değme sinema (Yeşilçam!) tarihçisinin, eleştirmeninin üstesinden zor geleceği bir çözümleme var burada... İnanılmaz güzellikte bir Türkân Şoray-Müjde Ar çözümlemesi var.

Empati'yi sanki okura sindiriyor. Günümüzde Türkân Sultan ve Müjde Ar üzerine monografi yazmaya, nehir söyleşi yapmaya girişenler, bu öyküyü ders kitabı gibi okuyabilir.

Bir empati kıvılcımı var bu öyküde.

TEHLİKELİ USTALIK

İlk yapıtta başarı sağlamak, tuzaktır kimilerine. Turgut Uyar, “tehlikeli ustalık” derdi sanırım duruma. Başardım, demek iyiyim, yeniden aynı öyküyle geldim!

Kemal Tahir de yakıcı bir ustalıkla şöyle der: “Her romana çıarak olarak başlarsın, kalfa olarak yarılırsın, mümkün olursa yeni bir usta olacaksın.”

Daha da büyük meydan okuma: “Gerçekçilik bir kez elde edilip sürgit kullanılamaz, her yeni gerçek karşısında yeniden elde edilmelidir!”

Doğan Hızlan yönetimindeki *Yeni Edebiyat* dergisi, genç yazarlardan gelen öykü dosyalarını Kemal Tahir’e veriyor. Kırk öykü içinde “Yazılamamış Bir Günlük”ü seçiyor... ve not ediyor: “Öykü tutumunu benimsememekle birlikte!”

Sonra tanışacağız... İlk sorusu: “Siz bu dili nereden getiriyorsunuz?” Ve daha da sorumluluk kırbağı: “Dünya ve Türk öykücülüğünde nasıl bir eksik gördünüz ki onu tamamlamayı düşündünüz?”

Yaman soru, yakıcı soru, “Bir Çağ Yangını”na götüren soru!

Seray Şahiner’in çıkışı, bir ustanın çıkışı.

Bana Leyla Erbil’i anımsatıyor... “Hallaç”

İki sözcükle “isyan grameri” dedim... İçiyle dışıyla isyan.

Seray, yolun açık olsun!

Hulki Aktunç

SORUMLU İLE SORUNLU

Yaka kartını Majör Araştırma Şirketi'nin girişindeki cihaza okutup birinci kata, boydan boya uzun masalarında onlarca bilgisayarın dizili olduğu anketörler bölümüne çıkıp dokuz numaralı bilgisayara oturdu Zeynep. Anketörlerin içinde işyerine en erken geleni oydu. Gözünün önüne düşen bir tutam saçın içinden beyaz beyaz parlayan teli “çıt” diye çekip kopardı. *İlk beyaz saç, otuzuncu yaş gününün ilk hediyesi.* Tuvalete gidip aynaya baktı, başka beyaz saç var mı, diye. Yoktu.

Sabah, kırmızı dar kazağını, beli kalınlaştığından dolayı düğmeleri güç kapanan kot pantolonunu giyini çıkarken –işyerine kot pantolonla gelemeyecek kadar iyi bir mevkiye yükselmemişti *henüz*– şimdikinden daha iyi hissediyordu kendisini. Otobüs durağında ortaokul arkadaşı Cenk'i görmüştü. *Kel mi kalmış bu? Evet, kel kalmış. Ortaokul arkadaşlarının saçlarının döküldüğünü görecektir yaşamadım ki ben!*

Şirkete girer girmez telefonun “dıt” sesi çınlamaya başlamıştı kulaklarında. “La” sesiymiş telefonun “dıt” sesi. Üniversitenin müzik kulübünde gitar dersi veren hoca söylemişti yıllar önce. O zamanlar gitarını akort etmek için telefonun ahizesini kulağına dayayıp dinlediği bu “la” tonunda “dıt” sesi, şimdi kendi akordunu bozuyordu. Her gün sabah dokuz, akşam altı arası; şirke-

tin, bilgisayarına yüklediği listedeki telefon numaralarını arayıp o haftaki anketin kriterlerine uygun şartlarda olan insanlarla telefon anketi yapıyor, aldığı verileri bilgisayara yüklüyordu. Telefonlar ikinci kattaki görevlilerce dinlendiğinden kafasına göre doldurma şansı da yoktu formları.

Anketörler bölümüne tekrar gittiğinde öbür çalışanlar da gelmişti. Çoğu kendisinden gençti. Bu işi geçici olarak yapan öğrenciler vardı içlerinde. Onların şakalaşmalarını, atışmalarını görünce yabancı hissetti kendini. *Otuz yaşında olmak suç mu? Belki başka şeyler yapabilirdim, evet, otuz yaşındayken de “genç yetenek” diye bahsedebilirlerdi benden, hatta otuz beşine kadar “genç yetenek” olabilir insan; ama önemli sayılan bir şeyler yaptıysa. Telefonla anket yapan biri için bir de bekârsa, otuz yaş; “artık çok geç”, “bizden geçti” gibi cümlelerin ilham kaynağı olabiliyor ancak.* Telefonu açtı, listedeki ilk numarayı çevirdi. Bir süre çaldıktan sonra “alo” diyen ince bir kadın sesi geldi kulağına. Zeynep, ezberlediği metni okumaya başladı hattın öbür ucundaki kadına:

– İyi günler hanımefendi. Majör Araştırma Şirketi’nden arıyorum. Ahmet Çelik’le görüşebilir miyim acaba? Hanımefendi, biz bankalar için müşteri memnuniyeti araştırması yapıyoruz... Hayır hanımefendi, kocanız simaen tanı mıyorum... Evinizin telefon numarasını kocanızın hesabının olduğu bankadan aldık...Yanlış anlıyorsunuz hanımefendi, kocanızın sevgilisi falan değilim, yalnızca anketörüm ben.

Ahmet Çelik’in karısı sövüp sayıp, “şıllık” diye hitap ettiği Zeynep’in yüzüne telefonu kapatınca, kulağında telefonun ahize-siyle kalakaldı Zeynep.

Kadın, kadın, bekârım ben. Bunca yıl bekledim, evli adamlarla kırsıtıracak olsaydım... Bu Ahmet Çelik de önüne gelenle aldatıyor herhalde karısını. Yoksa niye hemen endişelensin kadın? Böyle adamlar yüzünden evlenmedim zaten. Seçicilikten bekârım güya, evde kalmadım yani. Onun için ne zaman yeni bir adamla tanışsam, saçımı

elimle düzeltirken buluyorum kendimi. Bence bir adamı beğenmenin ilk alametidir onu görünce saçını düzeltmek. Bizim sorumlu müdürü görünce saçımı düzeltmek değil, direkt berbere gidip saçlarımı yaptırmak istiyorum.

Bizim sorumlu müdürümüz, uzun boylu, kafası her zaman dağınık gibi görünen, resmî, gerekmedikçe konuşmayan ve çok güzel öpüşen bir adam. Bizim sorumlu müdürümüz bana hiçbir şey vaat etmedi. Ben onunla tanıştığımda buranın en uç, en neşeli kıızıydım. Yirmi yedi yaşındaydım ve hâlâ “genç” diye nitelendiriliyordum. Gün içinde en çok anketi ben yapıyordum, “yakında etek cekete talim edeceğim, fırsat bu fırsat” düşüncesiyle en renkli ben giyiniyordum. Henüz evde kalmamıştım. Sorumlu müdürümüzün evlenmesine ise “daha” birkaç ay vardı. Bütün mesailere birlikte kalıyorduk, çok hızlı ilerliyordum işyerinde, herkes benim birkaç aya kalmaz ikinci kata çıkacağımı söylüyordu.

İkinci kat, bizim şirkette terfi edilince çıkılan yer. Oraya çıkmak için çok da yükselmek gerekmiyor zaten. Bizim işyerinde iki grup var; anketörler ve ikinci kata çıkanlar. Bizim sorumlu müdürümüz bana çok güzel bakardı. Ben dünyanın en kıymetli varlığınıymışım gibi. Bana âşıkmiş ama beni sevmeye vakti olmamış, kıza da söz vermiş, öyle dedi...

Belki de biraz önce telefonda konuştuğum kadın, bizim sorumlu müdürün karısıydı. Ahmet değil ki bizim sorumlu müdürün adı. Olsun, sorumlu müdürün de karısı beni böyle bir şeyle suçlasa, vereceğim cevap aynı: “Yanlış anlıyorsunuz hanımefendi, kocanızın sevgilisi falan değilim yalnızca anketörüm ben.” Anket yaparken, konuştuğum insanların neler yaptıklarını, telefonu nasıl tuttuklarını, bulundukları ortamın dekorunu, ses tonlarına göre fiziksel görünümelerini hayal ederek hayatımı kalabalıklaştırmaya çalışırım. Çünkü sevgilisi, kocası olmayan bir kadın, daima tek başındır. “Eşi olmak” bir sosyal statü meselesidir. Arkadaşlar da zamanla, yalnız, gecikmiş hayatınız içindeki bunalımlı hallerinizi dinleyeceğine, eşi olan arkadaşlarıyla görüşüp “adamlarını” çekiştirmeyi ya da duruma göre grup halinde bir yerlere gitmeyi tercih eder hale gelir. Siz de gittiğiniz barlarda, aylak

aylak yürüdüğüünüz sokaklarda “tanıdık biriyle karşılaştım da iki lafın belini büyüksek” diye sürekli etrafınıza bakırsınız.

Bazen barda yanınıza hoş bir adam oturur, onu kesersiniz. Bir koşu tuvalete gider, makyajınızı tazeler, saçınızı başınızı düzeltir, tekrar eski yerinizi alır, sanki çok rağbet gören biriymişsiniz gibi, cep telefonunuza çıkarıp gelen sayısız mesajı okuyormuşsunuz havalarına girersiniz. Bazen beğendiğiniz adam dönüp, “Arkadaş olabilir miyiz?” diye sorar, e onu terslersiniz. “Barda taflanacak kadın değilim ben!” ayağına. Ey adam! Gelmişsin kaç yaşına, hâlâ böyle arkadaş edinilmeyeceğini öğrenemedin mi? Bir tesadüf yarat, ne bileyim çıkmak iste güya ya da bira mı kazayla üzerine döküp, “Borcumu ödeyeyim” deyip bir bira ısmarla bana da, simultane gelişsin olay. Ben de bu tesadüfi arkadaşlığın ilahi kuvvetlerce bana gönderilmiş, belki aşka dönüşebilecek bir mucize olduğunu düşünüyüm.

Sonra adamı da reddedip eve gidince makyajını temizlediğin pamuk elinde öylece aynaya bakıp ne kadar yalnız olduğunu, kabul etmek istemesen de dışarı çıkmanın asıl nedeni olmasına rağmen, bu gece de kendine bir sevgili bulamadığını anıştırırısın. Kendine de olsa imayla. Arkadaşlarla konuşulan zamanlardan kalma alışkanlıklar.

Sonra günlük tutmaya başlamalar, İngilizce ya da bilgisayar geliştirme kursları... Yeni başlangıçlar ve bu başlangıçlarda karşına çıkma ihtimali olan ince ruhlu, karizmatik adamlar... “Bugün hayatımın geriye kalanının ilk günü” diye başlayan satırlar... Ondan sonra da “Vay efendim ‘Bridget Jones’un Günlüğü’ neden bu kadar tutuyor?” Senin gibi evde kalmış kızlara kendisi için kavga eden bir Hugh Grant, bir tane de neydi adamın adı o yakışıklı, hani sevişmeden önce donlarını katlayan avukatlardan vaat ediyor da ondan.

Cep telefonu çaldı, açtı, başka bir şehirde üniversitede okuyan kız kardeşi doğum gününü kutluyordu, haftaya ziyaretlerine gelecekmiş, nişanlısıyla. Bizim sorumlu müdürle beraberken benim en büyük hayalim, onunla el ele sokakta yürümekti. Ama iki ay sonra evlenecek bir adam, gayrimeşru sevgilisiyle sokakta görülme

riskini göze alamıyor. Galiba ben bizim sorumlu müdürün bekârlığa veda partisiydim.

Dört bin dört yüz kırk dört tane salavatı tefriciye okudum bizim sorumlu müdür evlenmekten vazgeçsin diye. Bir dua kitabında görmüştüm. “Bu salavatı şerife’yi dört bin dört yüz kırk dört kere okuyanın her istediği olur” yazıyordu. “Elhamdülillahi rabbilalemin...” Bir salavatı tefriciye yarım sayfa, on gün hiç uyumadım onu okuyacağım diye. Salavatı tefriciyeler bittikten bir hafta sonra evlendi sorumlu müdürümüz. Evlendiği gün saçımı başımı yoldum. Günde on tane sakinleştirici içip gene de uyuyamıyordum. Bazen ağlamaktan başka yapacak bir şey olmuyor.

İkinci kattan Serap Hanım indi. Yirmi beş yaşındaydı, şirketin hızla yükselen elemanlarından biriydi Serap Hanım. Siyah mini etek ceket takımı, bak millet daha bu yaşında işyerinde etek ceket takım giyinecek kadar yükseliyor, fön çekilip omuzlarına bırakılmış kestane rengi üzerine siyah gölge atılmış saçları, direkt siyaha boyayınca İbrahim Tatlıses gibi oluyormuş, ince topuklu ayakkabıları ile cam kapının arkasında durup içeri baktı. Aya küstü teftiş bu da. Zeynep, biraz önce suratına kapanan telefonun ahizesi hâlâ kulağında, “dıt dıt” öterken, Serap Hanım’a gözüyle monitörü göstererek yapay bir gülücükle, “Bütün numaralar meşgul düşüyor” der gibi bakmaya çalıştı. Serap Hanım tekrar yukarı çıktı.

İşten ayrıldım. O zaman, “İş bulamam başka” diyordum. Ama bu basitlikte bir işi her yerde bulur insan. Galiba onu bir daha görmeyi göze alamadım. Demin telefonda konuştuğum kadın bana kızmakta haklıydı belki de, boşuna kızdım “evli adamlarla kırıştıracak olsam bunca yıl yalnız gezmezdim” diye. İsmine “kırıştırmak” mı derdim, duruma göre gururumu incitmeyecek başka bir isim mi bulurdum bilmiyorum ama bir şekilde beraber olurum onunla. Eğer o isteseydi. Düğün davetiyesini panoya asmıştı. “Bütün arkadaşları bekliyorum” diye de not yazmış altına.

“Genç, çok genç bir öykücü Seray Şahiner. Sait Faik yaş kemale ermişken bile kendisine ‘genç hikâyecî’ diyenlere öfkelenirmiş. Bunda bir ‘sen daha toysun’ tavrı gördüğü için. Seray Şahiner, daha ilk kitabında öz’el ve biçemsel bir kişilik getiriyor. Bence, genç öykücü değil öykücü olarak sıçırıyor; ilk kitabıyla kim böyle sıçramıştı? Leyla Erbil. ‘İsyen grameri’ demiştim onun getirdiğine. Seray için de doğru bu, yazarın adını kapatın, okuyun, ‘bu Seray Şahiner öyküsü’ dersiniz. Öykülerin odağı, terminali ‘Gelin Başı’. Ama daha ilk öyküde (Sorumlu ile Sorunlu) nebüyük/neküçük/neaydınlık/nekaranlıık bir dünyaya giriyoruz. Seray Şahiner, kişilerinin ruhundan süzölerek okurun ruhuna giriyor... Acımasız ama hüznölü olmayı başarıyor... Acı gölün acı öyküsü bu... Bu öyküyü bir erkek yazamazdı. İkinci başarı, yazaranlatı ile benanlatı’yı ustaca evlendirmesinde: Yazar dimdik konuşuyor (Seray Şahiner midir o?), kişiler italik, eğik dünyalarda.”

HULKİ AKTUNÇ

QR kodu okutunuz

Ölkesel fiyatı estileri

ISBN 978-625-5683-72-4

Serifika no: 4499

9 786255 683724

**Doğan
Kitap**